

Aanleiding

Belangrijk is dat de juiste voorwaarden worden gecreëerd waaronder woningen voor deze mensen beschikbaar worden gesteld. In de ideale situatie gaan mensen zelfstandig op zoek naar een voor hen geschikte en betaalbare woning. Het gaat hier veelal om relatief goedkope (sociale) huurwoningen. De beschikbaarheid van deze woningen komt, ook in de Achterhoek, meer en meer onder druk te staan. Dit kan tot gevolg hebben dat mensen die nu in een instelling voor Beschermd Wonen verblijven, maar die wel een stap naar zelfstandig wonen kunnen en willen maken, onnodig lang in deze (intramurale) instelling blijven wonen. Het is natuurlijk belangrijk om dit te voorkomen en dat we mede daarom mensen die zelfstandig gaan wonen goed begeleiden bij deze stap. Om deze mensen tijdig en succesvol zelfstandig te kunnen laten wonen is deze werkwijze opgesteld

Deze werkwijze bevat de door zorgorganisaties, woningcorporaties en de Achterhoekse gemeenten gemaakte afspraken over de toewijzing van zelfstandige vormen van wonen aan cliënten die voorheen in een instelling verbleven.

1. om de uitstroom van cliënten vanuit een instelling naar zelfstandig wonen zo goed mogelijk te laten verlopen, waarbij het zelfstandig wonen ook op langere termijn slaagt;
2. om te zorgen dat cliënten, als zij toe zijn aan uitstroom uit een instelling, ook tijdig een zelfstandige woning kunnen krijgen.

1. de cliënt (hierna te noemen 'Uitstromer') beschikt over de benodigde vaardigheden of wordt hierin zodanig begeleid/ondersteund, dat hij/zij aan de benodigde woonvaardigheidseisen kan voldoen. Daarbij gaat het om de volgende aspecten:

- woonvaardigheden: denk hierbij met name aan acceptabel woongedrag vertonen (rekening houden met de buren, voldoende verzorging van de woning en buitenruimte, veiligheid niet in gevaar brengen, et cetera)
- betaalvaardigheden: maandelijks de volledige huur betalen, en
- aanspreekbaarheid voor buren en woningcorporatie.

2. Er is een passende woning beschikbaar. Met passend bedoelen we onder andere dat de woning qua woningeigenschappen en betaalbaarheid aansluit op de mogelijkheden van de Uitstromer. Maar ook gaat het erom dat de omgeving (gemeente/dorp/wijk) waar de woning zich bevindt aansluit bij de behoefte van de Uitstromer.
3. Passende (ambulante) begeleiding is georganiseerd. Voor de meeste Uitstromers geldt dat zij ook nadat zij zelfstandig gaan wonen nog behoefte hebben aan ondersteuning/begeleiding in de thuissituatie. Dit is in principe zorg die door de gemeente waar de cliënt woonachtig is wordt toegekend.

- Er is vertrouwen in het slagen van zelfstandig wonen voor mensen gaan uitstromen. De zorgaanbieder heeft een inschatting gemaakt dat betreffende Uitstromer klaar is voor uitstroom en heeft samen met de Uitstromer een 'plan van aanpak uitstroom' gemaakt. In dit plan is aandacht:
 - voor de (door)ontwikkeling van woonvaardigheden,
 - de benodigde begeleiding na uitstroom en
 - de wijze waarop in het geval van terugval in eerdere problematiek wordt gehandeld.
- Tevens wordt door de uitstromer en de zorgaanbieder een checklist ingevuld op basis waarvan wordt beoordeeld of de uitstromer in aanmerking komt op basis van verschillende criteria (zie de checklist in de bijlage).
- Gemeenten maken afspraken met zorgaanbieders over een goede begeleiding van de uitstroom. Voorwaarde om deel te nemen aan deze werkwijze is dat de zorgaanbieder een inkoopcontract heeft bij de betreffende gemeente. In het inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp en Maatwerkvoorzieningen WMO (inclusief beschermd wonen) 2018 e.v. van de acht Achterhoekse gemeenten is onder meer opgenomen dat de zorgaanbieder zorg draagt voor een beschermde woonomgeving waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en dat er een bij de leeftijd passend pedagogisch klimaat wordt geboden. De gemeente controleert op voorwaarden uit het inkoopcontract.
- Zowel gemeente als zorgaanbieder als de corporatie hebben (naast de Uitstromer zelf) een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid in het slagen van de uitstroom uit beschermd wonen. Gemeenten en corporaties leggen dit lokaal vast in o.a. de prestatieafspraken.
- Gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties maken met elkaar afspraken over een meldpunt in de regio waar partijen terecht kunnen in het geval van escalatie of overlast.
- Voor vragen over aan deze werkwijze gerelateerde zaken kunnen partijen contact opnemen met de regionale toegang voor beschermd wonen.
- Voor deze werkwijze stellen de deelnemende corporaties gezamenlijk jaarlijks aan 100 cliënten die uitstromen een passende woningen beschikbaar.
- De werkwijze en algemene uitgangspunten (zoals hiervoor beschreven) worden jaarlijks geëvalueerd.

Werkwijze

1. Signalering uitstroomgeschiktheid

¹ Het kan voor komen dat een Uitstromer op eigen initiatief een woning gaat zoeken, zonder de zorgaanbieder hierbij te betrekken. Het is daarom belangrijk dat zorgaanbieder en Uitstromer al vroegtijdig met elkaar in gesprek moeten gaan over uitstroom en de werkwijze.

2. Beoordeling uitstroomgeschiktheid

Indien de situatie niet verandert en de Uitstromer klaar blijft voor uitstroom neemt de Uitstromer samen met de zorgaanbieder uiterlijk 6 maanden voor het moment van uitstroom contact op voor een intakegesprek met:

- a. de woningcorporatie in de gemeente waarnaar uitstroom plaats zal vinden en;
- b. met de lokale toegang voor de Wmo van de gemeente waarnaar uitstroom plaats zal vinden.

Voorafgaand aan dit intakegesprek wordt er een checklist ingevuld door de Uitstromer en zijn of haar persoonlijk begeleider van de zorginstelling waar hij of zij op dat moment verblijft. Deze checklist is bijgevoegd als bijlage aan dit document.

De woonconsulent van desbetreffende corporatie en de Wmo-consulent van de lokale gemeente bespreken de ingevulde checklist en het 'plan van aanpak uitstroom' met de Uitstromer en zorgaanbieder. Dit gesprek vindt bij voorkeur in gezamenlijkheid plaats. Dit leidt tot duidelijke afspraken tussen de drie belanghebbende partijen (zorgaanbieder, corporatie en gemeente).

De woningcorporatie beoordeelt de cliënt op aspecten die relevant zijn op woongebied aan de hand van de ingevulde checklist en het 'plan van aanpak'. Beschikt de cliënt over de benodigde woonvaardigheden, zijn de benodigde financiële randvoorwaarden geregeld en zijn de woonwensen van de cliënt reëel in relatie tot het beschikbare aanbod aan woningen.

De Wmo-consulent beoordeelt de cliënt op aspecten die relevant zijn op het gebied van de dagelijkse ondersteuning en begeleiding aan de hand van de ingevulde checklist en het 'plan van aanpak'. Heeft de cliënt begeleiding/hulpverlening/behandeling nodig om te voorkomen dat Uitstromer terugvalt in eerdere problemen, is er een zinvolle daginvulling geregeld, zijn er andere gemeentelijke voorzieningen (huishoudelijke ondersteuning, vervoer, uitkeringen, etc.) nodig.

Indien partijen overtuigd zijn dat uitstroom voor desbetreffende Uitstromer mogelijk is vult de consulent van de woningcorporatie samen met de Uitstromer en zorgaanbieder het zoekprofiel in. In dit zoekprofiel is aandacht voor:

- a. de kenmerken/type van de gewenste woning en;
- b. de locatie van voorkeur van de gewenste woning.

Zorgaanbieder meldt vervolgens bij de regionale toegang dat het gesprek met woningcorporatie en de lokale gemeente heeft plaatsgevonden en dat, als de beide partijen ook tot een positieve beoordeling zijn gekomen, er gezocht wordt naar een passende woning.

3. Zoeken passende woning

Op basis van een positief besluit van zorgaanbieder en corporatie zijn er twee routes mogelijk:

- a. De Uitstromer zoekt zelf, gebruik makend van het ingevulde zoekprofiel: Dit kan door zichzelf in te schrijven als woningzoekende via www.thuisindeachterhoek.nl/Home/ (gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek, Berkelland, Bronckhorst, Oost-Gelre kern Lichtenvoorde), www.woonvinder.nl (gemeenten Aalten en Winterswijk, Oost-Gelre kern Groenlo), of www.entree.nl (gemeente Montferland).

Indien Uitstromer er niet in slaagt binnen vier maanden een woning te vinden, dan wordt er door de Uitstromer/zorgaanbieder opnieuw contact gezocht met de corporatie en overlegd of er eventueel alsnog een aanbod door de corporatie gedaan wordt en binnen welke termijn.

- b. De corporatie zoekt voor de Uitstromer: De corporatie zoekt een passende woning qua huurprijs en zoekprofiel en doet binnen zes maanden een aanbod. Aan de Uitstromer wordt maximaal één keer een woning toegewezen. Na één weigering vervalt de directe bemiddeling en zal de Uitstromer via de reguliere weg (zie route a. hierboven) een woning moeten zoeken.

In beide situaties moet in ieder geval de volgende informatie aangeleverd worden:

- a. Kopie geldig legitimatiebewijs (daarbij rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving).
- b. Inkomensgegevens: recente (niet ouder dan 2 jaar) IBRI V of D of een recente definitieve aanslag van de belastingdienst: op te vragen via de belastingtelefoon (0800-0543).
- c. Kopieën van de inkomensgegevens en/of salarisstroken van de afgelopen 3 maanden.
- d. Kopie uittreksel basisregistratie Personen (voorheen GBA) van de afgelopen 10 jaar.
- e. Kopieën van de verhuurdersverklaringen van de afgelopen tien jaar.
- f. Indien sprake is van bewind voering: toestemming tot verhuizen van de bewindvoerder.
- g. Indien van toepassing en corporatie daarom vraagt, een schuldenoverzicht.

4. Overdracht Beschermd Wonen – lokale ambulante begeleiding

De lokale gemeente neemt op basis van de uitkomst van het gesprek met de woningcorporatie, zorgaanbieder en Uitstromer contact op met de regionale toegang. Dit vindt dus plaats 6 maanden voor uitstroom. Lokale gemeente, regionale toegang en zorgaanbieder dragen zorg voor een goede overdracht van de Uitstromer voor wat betreft het inregelen van de benodigde ambulante begeleiding op het moment dat Uitstromer uitstroomt. Basis voor het met elkaar bespreken van de benodigde ambulante begeleiding is het 'plan van aanpak uitstroom'.

5. Opstellen huur- en woonbegeleidingsovereenkomst

Indien Uitstromer een passende woning heeft gevonden of toegewezen heeft gekregen zijn er twee routes mogelijk:

- a. De zorgaanbieder huurt de woning op basis van een omklapconstructie² voor de periode van maximaal 1 jaar.
- b. De Uitstromer huurt de woning en ondertekent voor de woning een Tijdelijke Huurovereenkomst (max. 2 jaar).

Voor beide situaties geldt dat er naast de huurovereenkomst een woonbegeleidingsovereenkomst wordt afgesproken met daarin gedragsaanwijzingen (deze woonbegeleidingsovereenkomst wordt mede ondertekend door de zorgaanbieder). In de woonbegeleidingsovereenkomst wordt ook opgenomen waar partijen terecht kunnen in het geval van escalatie, overlast of andere situaties waarin adequaat ingrijpen noodzakelijk is.

Voordat de huurperiodes aflopen (voor beide routes, omklap en tijdelijke huurovereenkomst) wordt besloten of de huurovereenkomst kan worden omgeklapt of omgezet naar een overeenkomst voor onbepaalde tijd. Dit kan als de huurder heeft laten zien over de noodzakelijke woonvaardigheden te beschikken. Hiervoor is het niet nodig dat alle hulpverlening is afgebouwd. Voor de corporatie is het voldoende als de persoon zich gedraagt als goed huurder (conform de gestelde voorwaarden). Dit houdt in dat de huurder:

- a. Maandelijks de volledige huur betaalt.
- b. Acceptabel woongedrag vertoont (rekening houden met de burens, voldoende verzorging woning en buitenruimte, et cetera).
- c. Zich houdt aan de afspraken uit de woonbegeleidingsovereenkomst, zoals verbonden aan de huurovereenkomst.

Bij de evaluaties met de woonconsulent van de woningcorporatie en de zorgaanbieder, zal dit steeds opnieuw onderwerp van beoordeling zijn.

² Met omklapconstructie wordt NIET het Beschermd Wonen product bedoeld dat door de gemeente kan worden geïndiceerd. Het gaat om die situatie waarin de huur van de woning het eerste jaar plaatsvindt op naam van de zorgaanbieder en waarbij het contract na maximaal 1 jaar wordt 'omgeklapt' op naam van de Uitstromer.

6. Evaluatie

Na drie maanden dient er op initiatief van de woningcorporatie (de woonconsulent) een voortgangsgesprek georganiseerd te worden met de Uitstromer en de zorgaanbieder. Bij voorkeur in de woning van de Uitstromer. Na het eerste voortgangsgesprek vindt er elk half jaar een nieuw gesprek plaats. Partijen kunnen in gezamenlijkheid afspraken maken over aan afwijkende frequentie waarin deze gesprekken plaatsvinden.

Doel hiervan: bepalen in hoeverre de vaardigheden van de Uitstromer voldoende zijn c.q. voldoende voortgang boeken om ofwel het huurcontract om te klappen of binnen max. 2 jaar het tijdelijk huurcontract om te zetten in een contract voor onbepaalde tijd.

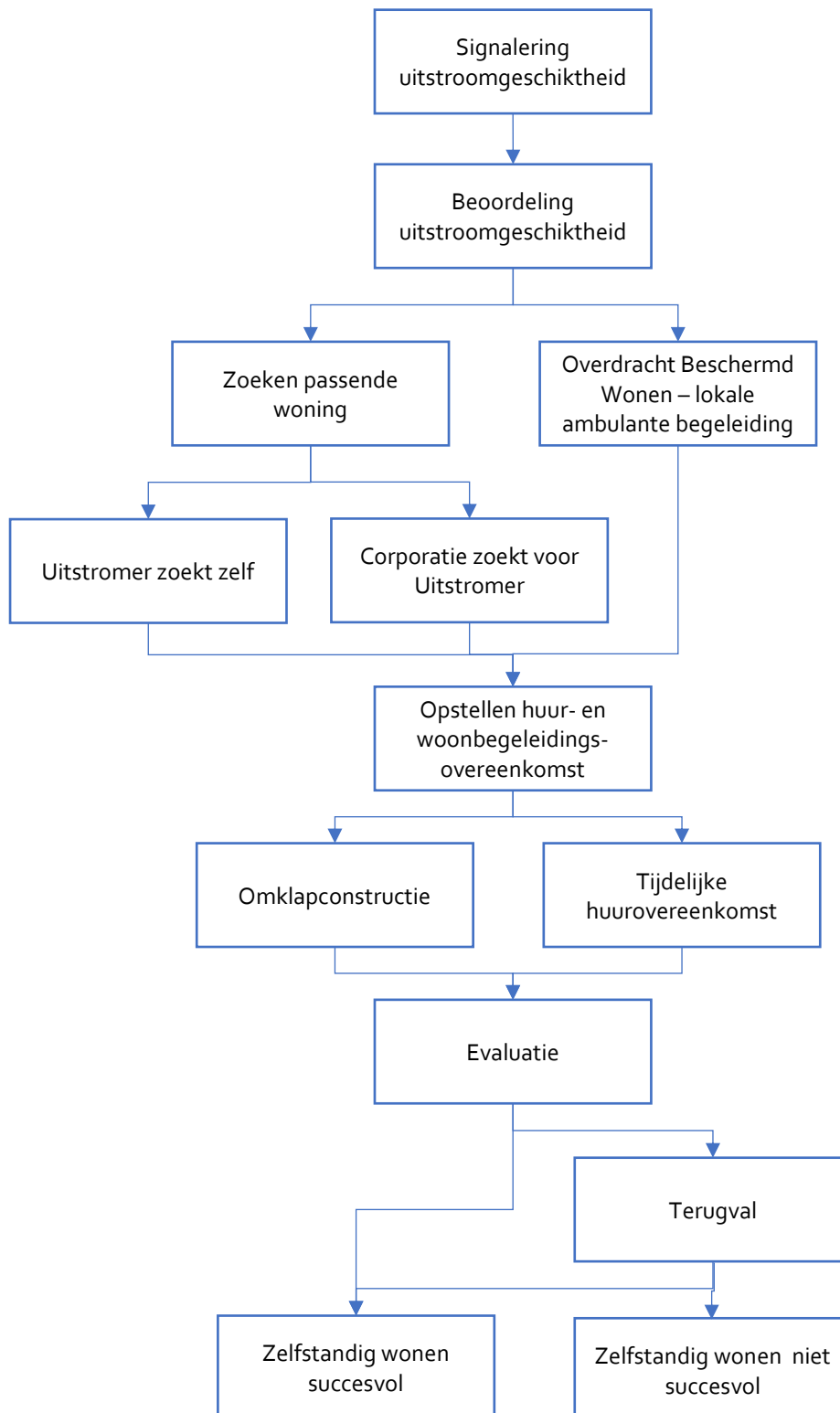
7. Terugval

Het is mogelijk dat het niet goed gaat. De Uitstromer is niet in staat in een zelfstandige woning te wonen bijvoorbeeld omdat iemand over onvoldoende woonvaardigheden beschikt én zich niet begeleidbaar opstelt. Er ontstaat bijvoorbeeld extreme overlast of een onveilige woonsituatie voor omwonenden of anderen.

In dat geval volgen we onderstaande werkwijze:

1. De woonconsulent, zorgaanbieder en zo nodig een Wmo-consulent van desbetreffende gemeente bespreken met huurder hun bevindingen en inschattingen. Er worden verbeterafspraken (ondertekend en met deadline) gemaakt.
 - a) In het gezamenlijke gesprek kan worden bekeken of een time-out een oplossing kan bieden. Time-out plekken bieden de mogelijkheid voor inwoners **die zelfstandig wonen** om, als problemen toenemen en te veel dreigen te worden, één tot twee weken tot rust te komen in de beschermde omgeving van een instelling. Dit voorkomt dat problemen in de thuissituatie escaleren en een inwoner uiteindelijk langdurig moet worden opgenomen. Van time-out plekken kan ook gebruik worden gemaakt door inwoners die al in een instelling verblijven, maar die gebaat zijn bij een kortdurende verandering van de woon- en leefomgeving (carroussel gedachte). Het gaat dan om een kortdurende uitwisseling van cliënten tussen zorgaanbieders. Deze cliënten krijgen ondersteuning die erop is gericht om zo snel mogelijk weer terug te keren naar de eigen zorginstelling. Time-out plekken is iets anders dan 'eerstelings verblijf'.
2. De woonconsulent, zorgaanbieder en zo nodig een Wmo-consulent van desbetreffende gemeente beoordelen onder welke condities het alsnog mogelijk is dat huurder/ kandidaat in de woning kan blijven wonen. Zij organiseren de daarvoor benodigde (financiële en passende personele) ondersteuning. Bij urgente cases geeft de corporatie voor deze periode de maximale tijdslimiet aan.
3. De woonconsulent, zorgaanbieder en zo nodig een Wmo-consulent van desbetreffende gemeente concluderen dat de competenties van de huurder/ kandidaat (aangevuld met inzetbare ondersteuning) onvoldoende is om zelfstandig in een woning te wonen.
 - a. In het geval van een omklapconstructie zullen er, indien er geen akkoord is, gezamenlijk afspraken gemaakt over het vervolg (nieuwe periode huren via de zorgaanbieder, terug naar beschermde woonvorm, opzeggen van de huur, andersoortig maatwerk).
 - b. In het geval van een tijdelijk huurovereenkomst op naam van de Uitstromer zal de Tijdelijke Huurovereenkomst worden ontbonden. De einddatum wordt in overleg vastgesteld. De hulpverlener gaat, samen met eventueel de eerdere aanbieder van intramurale zorg, van waaruit de kandidaat is uitgestroomd, eventueel met hulp van andere relevante partijen, op zoek naar passende huisvesting. De hulpverlener stelt vast hoe de kandidaat het beste betrokken en geïnformeerd kan worden.

Bijlage 1. Schema werkwijze uitstroom naar zelfstandig wonen

Bijlage 2. Checklist werkwijze uitstroom Beschermd Wone

Om voor een woning in aanmerking te komen is het noodzakelijk dat de Uitstromer voldoet aan de volgende algemene en specifieke criteria:

- a) De Uitstromer voldoet in principe aan de standaard criteria van de woningcorporatie, te weten:
- indien ontruimd dan wel vrijwillige huurbeëindiging vanwege een betalingsachterstand: Uitstromer is langer dan 3 jaar geleden ontruimd, en;
 - bij betalingsachterstand: minstens 50% is afgelost en er is een goed lopende betalingsregeling.
- Bij uitzondering kan er in individuele gevallen na een zorgvuldige afweging afgeweken worden van deze standaard criteria. Deze afweging wordt door de woningcorporatie gemaakt, na overleg met de Uitstromer en de zorginstelling.
- b) De Uitstromer beschikt niet over passende huisvesting en er is geen reden hem of haar (nog langer) (semi-)intramuraal te huisvesten.
- c) De Uitstromer staat ingeschreven als woningzoekende via www.thuisindeachterhoek.nl/ (gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek, Berkelland, Bronckhorst, Oost-Gelre kern Lichtenvoorde), www.woonvinder.nl (gemeenten Aalten en Winterswijk, Oost-Gelre kern Groenlo), of www.entree.nl (gemeente Montferland).
- d) De Uitstromer is bereid, indien de woningcorporatie voor hem of haar op zoek gaat naar een geschikte woning, de toewijzing van de gevonden woning te accepteren.
- e) De Uitstromer is naar het oordeel van de zorgorganisatie in staat om met de benodigde begeleiding te voldoen aan de benodigde woonvaardigheden.
- f) De Uitstromer is bereid mee te werken en stemt in met door Uitstromer (cliënt) en zorgorganisatie, gezamenlijk ingevulde checklist, inclusief de daarin afgesproken begeleiding.
- g) Voor het met voorrang verkrijgen van een woning moet de Uitstromer voorafgaand aan intramuraal verblijf een woonverleden in de Achterhoek hebben van ten minste drie jaar hebben.

Om voor een woning in aanmerking te komen is het noodzakelijk dat de Uitstromer de volgende documentatie kan overleggen:

- een kopie van het legitimatiebewijs (voor- en achterzijde);
- een verklaring geregistreerd inkomen of de definitieve aanslag van het afgelopen jaar van de Belastingdienst;
- een laatste loonstrook of uitkeringsspecificatie;
- een BRP Basisregistratie Personen (voormalig uittreksel GBA) met het historisch woonverleden.

Checklist

Om voor een woning in aanmerking te komen is het noodzakelijk dat de Uitstromer kan voldoen aan de voorwaarden van goed huurschap. Deze zijn:

1. De huurder betaalt elke maand op tijd de volledige huur;
2. De huurder vertoont acceptabel woongedrag, zoals het rekening houden met de buren, en het voldoende verzorgen van binnen- en buitenruimte;
3. De huurder is aanspreekbaar op zijn gedrag en bereid begeleiding te accepteren, wanneer dat nodig is voor acceptabel woongedrag of voor het tijdig betalen van de huur.

Deze checklist is om in te vullen door de Uitstromer (cliënt), samen met de begeleider vanuit de zorg. De checklist is bedoeld voor de woningcorporatie, zodat de woningcorporatie kan zien dat de Uitstromer aan de voorwaarden voor goed huurschap kan voldoen en tevens kan zien welke organisaties de Uitstromer daarbij gaan ondersteunen.

Na de personalia van de Uitstromer wordt er gecheckt op voornoemde voorwaarden van goed huurschap, te weten huurbetaling, woongedrag en bijzonderheden/aanspreekbaarheid/ bereidheid begeleiding te accepteren.

Personalia

Volledige naam :
Roepnaam :
Huidig adres :
Postcode :
Woonplaats :
Nationaliteit :
Geboortedatum :
Inschrijfnummer :

Het betalen van de huur

1. Is het inkomen voldoende om de huur te kunnen betalen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

2. Als er een uitkering aangevraagd moet worden, om voldoende inkomen te hebben: is de aanvraag hiervan voorbereid/ in gang gezet?

- ☐ Niet van toepassing omdat
- ☐ De aanvraag moet nog in gang gezet worden.
- ☐ Ja, de aanvraag is voorbereid/ in gang gezet, voor zover als mogelijk zonder dat het precieze adres al bekend is .

De verantwoordelijke uitkeringsorganisatie is:

De contactpersoon is:.....

Handtekening contactpersoon uitkeringsorganisatie:.....

3. Als er toeslagen nodig zijn, zoals huurtoeslag, of zorgtoeslag: is de aanvraag hiervan voorbereid/in gang gezet?

- ☐ Ja, sinds
- ☐ Nee, omdat
- ☐ Niet van toepassing omdat

4. Zijn er (oude) schulden, waarvan de terugbetaling invloed kan hebben op de mogelijkheid om de huur te blijven betalen?

- ☐ Nee, er zijn geen (oude) schulden.
- ☐ Ja, maar hiervoor loopt een schuldregeling en de organisatie die de schulden regelt is van oordeel dat het mogelijk is de huur te gaan betalen.

De verantwoordelijke schuldhulporganisatie is:

De contactpersoon is:

Handtekening contactpersoon schuldhulporganisatie:.....

- ☐ Ja, maar hiervoor loopt een aanvraag voor schuldregeling en/of begeleiding en de organisatie waar deze aanvraag loopt, is van oordeel dat het maandelijks betalen van de huur ingepast kan worden in de regeling/begeleiding.

De verantwoordelijke schuldhulp/begeleidingsorganisatie is:

De contactpersoon is:.....

Handtekening contactpersoon schuldhulp/begeleidingsorganisatie:

- ☐ Ja, er zijn schulden. Hiervoor is nog geen regeling gestart. Het idee is om

- ☐ Het is (nog) niet bekend of er nog (oude) schulden zijn. Dit kan wel/niet worden uitgezocht.

Bijzonderheden

8. Zijn er redenen waarom een bepaald type woning de voorkeur heeft?

- ☐ nee, niet van toepassing
- ☐ Ja, mede op advies van dhr./mw. (kies functie; bijvoorbeeld begeleider, behandelaar, huisarts, et cetera), wordt gepleit voor een:
 - ☐ Rolstoeltoegankelijk / miva woning
 - ☐ Begane grond woning
 - ☐ Extra slaapkamer voor verzorging /verbandkamer etc.
 - ☐ Seniorenwoning
 - ☐ Anders, namelijk

.....

De adviserende organisatie is:

De adviseur is:

Handtekening adviseur:

9. Zijn er redenen waarom een woning in een bepaalde wijk of straat wel, of juist niet gewenst is? N.B. Hier kan niet altijd rekening mee gehouden worden, omdat het aanbod van woningen zeer beperkt is. Als het wel kan houden we er rekening mee.

- ☐ nee, niet van toepassing
- ☐ Ja, want
- ☐ ja, om deze risico's te verkleinen is er begeleiding/hulpverlening.

De verantwoordelijke organisatie is:

De contactpersoon is:

Naam en handtekening contactpersoon organisatie:

12